

Natężenie składników przeżywanej miłości u młodzieży

The intensity of experienced love components among youth

Konstantinos Tsirigotis¹, Wojciech Gruszczyński², Marta Tsirigotis-Wołoszczak³

¹Zakład Psychologii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, filia w Piotrkowie Trybunalskim

²Klinika Zaburzeń Nerwicowych Związanych Ze Stressem Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

³Zakład Chemii Medycznej i Mikrobiologii Politechniki Wrocławskiej

Streszczenie

Wstęp. Od pewnego czasu naukowcy zaczęli „rozkładać” miłość na „czynniki pierwsze” i wyodrębnić jej główne składowe, zatem tak zwana „alchemia” lub „chemia” miłości nabrała już innego znaczenia. Najbardziej znaną ideą jest „trójczynnikowa” koncepcja Sternberga, według którego na miłość składają się *Intymność, Namietność i Zaangażowanie*. Celem tej pracy było zbadanie nasilenia przeżywania poszczególnych składników miłości przez młode kobiety i młodych mężczyzn.

Material i metody. Badaniom została poddana populacja 567 osób (353 kobiety i 214 mężczyzn) uczących się lub studiujących (średnia wieku: 20,15 roku); zastosowano „Skalę Intymności, Namietności i Zaangażowania”.

Wyniki. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że statystycznie istotne różnice występują w przypadku *Intymności i Zaangażowania*, które są bardziej nasilone u kobiet. Poza tym, o ile u kobiet występuje wyraźna gradacja (w kolejności: *Intymność, Namietność, Zaangażowanie*), u mężczyzn *Intymność i Namietność* mają takie samo natężenie.

Wnioski. Wyniki badań wykazały istotne różnice w natężeniu składników miłości zależne od płci. Kobiety istotnie silniej niż mężczyźni przeżywają *Intymność i Zaangażowanie*. W populacji mężczyzn dominuje na równi *Intymność i Namietność*.

Seksuologia Polska 2010; 8 (1): 30–33

Słowa kluczowe: składniki miłości, młodzież, rodzaj, płeć

Abstract

Introduction. Since a time scientists have began to „dissolve” love and separate „elemental factors”; thus the love “alchemy” or “chemistry” has a different sense now. The most known is the triangular theory of love by Sternberg, according to whom love consists of *Intimacy, Passion, and Decision/Commitment*.

The aim of this work was to assess the intensity of love components among young women and men.

Material and methods. The study population consisted of 567 studying young people (353 women and 214 men) (mean age: 20.15 years); the polish version of the “*Intimacy, Passion and Commitment Scale*”.

Results. As an outcome of the conducted researches it was found that there were statistical significant differences in the case of *Intimacy and Commitment*, in which women have higher scores than men. Furthermore in the population of women there is a distinct gradation (in order: *Intimacy, Passion, Commitment*).

Results. The researches showed significant differences in the intensity of love components regarding the gender (sex). Women more intensely than men experience *Intimacy and Commitment*. Among men equal intensive is *Intimacy and Passion*.

Conclusions. Women and men in various ways experience love. Women more intensively experience

Polish Sexology 2010; 8 (1): 30–33

Key words: love components, youth, gender, sex

Adres do korespondencji: dr n. med. Konstantinos Tsirigotis
Zakład Psychologii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach,
filia w Piotrkowie Trybunalskim
ul. Słowackiego 114–118, 97–300 Piotrków Trybunalski
tel.: (44) 732 74 00, wewn. 141
e-mail: Kostek@esculap.pl; psyche1@onet.eu; ewkom@poczta.onet.pl

Nadesłano: 8.04.2010

Przyjęto do druku: 21.05.2010

Miłość dziecięca trzyma się zasady: kocham, ponieważ jestem kochany.

Miłość dojrzała twierdzi: jestem kochany, ponieważ kocham.

Miłość niedojrzała mówi: kocham cię, ponieważ cię potrzebuję.

Dojrzała miłość powiada: potrzebuję cię, ponieważ cię kocham.

Erich Fromm

Wstęp

Miłość przez stulecia stanowiła przedmiot dociekań filozoficznych i powieści literackich, a od pewnego czasu stała się przedmiotem badań naukowych. Naukowcy zaczęli „rozkładać” miłość na „czynniki pierwsze” i wyodrębnić jej główne składowe, zatem tak zwana „alchemia” lub „chemia” miłości nabrała już innego znaczenia.

Freud ujmował miłość jako dążenie do idealnego „ja”. Maslow z kolei uważał, że istnieje miłość typu D (D-love, *deficiency love*), która wynika z „niedoboru” czy „niedosytu” i dąży do zaspokojenia potrzeb, oraz wyższa forma miłości, typu B (B-love, *being love*), właściwa ludziom, którzy osiągnęli samorealizację i kochają innych za to, kim są, nie zaś po to, żeby zrekompenzować sobie własne braki [1]. Lee wyodrębnił kilka typów miłości: Eros, Ludus, Storge, Mania, Pragma i Agape, nawiązujące do tradycji helleńskiej [2]. Hazan i Shaver odkryli style przywiązania: pewny, lękowo-ambiwalentny oraz unikający [3]. Hatfield rozprawił o miłości namiętnej i współczującej czy litościwej (*passionate and compassionate love*) [4]. Trzy elementy wyróżnił Davis: atrakcyjność fizyczna, dbałość (opiekuńczość) i podobać się [5].

Ciekawa jest „trójkątna” teoria miłości (*Triangular Theory of Love*) Roberta Sternberga [6–10], chociaż można byłoby się pokusić o inne, swobodniejsze tłumaczenie nazwy teorii, została ona przetłumaczona zgodnie z oryginałem w celu ukazania „ducha” tej teorii. Według niej miłość ujmuje się w kategoriach trzech składników, które tworzą wierzchołki trójkąta; trójkąt oczywiście to metafora, a nie rzeczywista figura geometryczna. Trzy składniki to: Intymność (górnym wierzchołkiem trójkąta), Namiętność (lewym wierzchołkiem trójkąta) i Decyzja/Zaangażowanie lub Oddanie się (prawy wierzchołkiem trójkąta); każdy składnik reprezentuje inny aspekt miłości. W literaturze polskiej, Wojciszke [11–14] ten ostatni składnik nazywa Zaangażowaniem, pomijając drugi element semantyczny pojęcia, jakim jest Oddanie się; w celu zachowania jednolitości terminologicznej w niniejszej pracy używana będzie właśnie ta nazwa. Warto też przypomnieć słowa tegoż autora, który powiada, że miłość jest najważniejszym

wydarzeniem między narodzinami a śmiercią człowieka, bardzo trafnie podkreślając w ten sposób wagę i znaczenie miłości w życiu człowieka.

Sternberg [6–10] uważa, że Intymność obejmuje uczucia więzi, bliskości i przywiązania w relacjach miłosnych. Zawiera zatem w sobie te uczucia, które istotnie wzmagają doświadczanie ciepła w związku miłosnym. Namiętność obejmuje popędy, które prowadzą do romansu, atrakcyjności fizycznej, współżycia seksualnego i związanych z nimi zjawisk w związkach miłosnych. Składnik ten zawiera w sobie te źródła motywacyjne lub pobudzenia innej formy, które prowadzą do doświadczania namiętności w związku miłosnym. Decyzja/Zaangażowanie obejmuje z jednej strony (krótkoterminowo) decyzję o tym, że kogoś kocha, a z drugiej strony (długoterminowo) zaangażowanie w utrzymanie tej miłości. Te dwa aspekty składnika Decyzja/Zaangażowanie niekoniecznie idą w parze — można zdecydować, że się kogoś pokocha bez długoterminowego zaangażowania w miłość, lub można zaangażować się w związek bez przyznawania się do kochania drugiej osoby. Wszystkie te trzy składniki trójkąta, choć są rozdzielne, wzajemnie na siebie oddziałują.

Celem tej pracy było zbadanie nasilenia przeżywania poszczególnych elementów miłości przez młode kobiety i młodych mężczyzn.

Materiał i metody

Badaniom została poddana populacja 567 osób (353 kobiety i 214 mężczyzn) uczących się lub studiujących, w wieku 16–24 lat (średnia wieku: 20,15 roku). Rozpiętość wieku wynika z tego, że niniejsza praca stanowi fragment szeroko zakrojonego, wieloosrodkowego projektu badawczego.

Do osiągnięcia założonego celu wykorzystano „Skalę Intymności, Namiętności i Zaangażowania”, składającą się z 36 twierdzeń, na które osoba badana odpowiada, wybierając jedną z 5 możliwych odpowiedzi, stopniowanych od 5 do 1; dzięki niej można zbadać trzy wspomniane składniki miłości, to jest Intymność, Namiętność i Zaangażowanie [6–15].

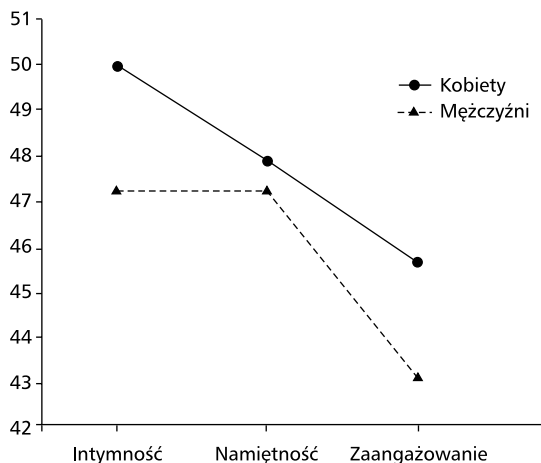
Uzyskane dane ilościowe poddano statystycznej obróbce za pomocą pakietu statystycznego *Statistica PL 8.0 for Windows* [16]. Dane analizowano za pomocą testu *U* Manna-Whitneya. Wartości były przedstawione jako średnie \pm odchylenie standardowe; $p \leq 0,05$ uznano za statystycznie istotne.

Wyniki

Rezultaty badań zobrazowano na rycinie 1 i w tabeli 1. Dane w nich zawarte dowodzą, że statystycznie istotne różnice występują w przypadku dwóch z trzech składników: Intymności i Zaangażowania, w zakresie których kobiety uzyskały wyższe wyniki niż mężczyźni.

Z tych danych można wnioskować, że dla kobiet ważniejsze niż dla mężczyzn są bliskie, ciepłe związki z partnerem i przywiązanie do niego (Intymność). Również dla nich ważniejsze są decyzje woli dotyczące trwałości związku w perspektywie długoterminowej (Zaangażowanie).

Na uwagę zasługuje fakt, że o ile u kobiet nasilenie poszczególnych składników różni się (widać wyraźny „spadek”), o tyle u mężczyzn natężenie Intymności

Rycina 1. Nasilenie składników przeżywanej przez kobiety i mężczyzn miłości

i Namietności jest prawie identyczne. Można zatem założyć, że występuje u nich na równi pragnienie bliskości psychicznej, emocjonalnej, jak i fizycznej, z miłością fizyczną włącznie; wiadomo wszak, że przeżywają oni silniej niż kobiety miłość typu Ludus, bardziej cenią w związku element hedonizmu, to jest przyjemne doznania, zwłaszcza fizyczne, cielesne [17]. Poza tym należy pamiętać, że Namietność to składnik miłości, który, w porównaniu z pozostałymi dwoma składnikami, w najmniejszym stopniu (albo i wcale nie) poddaje się kontroli świadomości, woli i decyzji podmiotu.

Najniższe wyniki zarówno kobiety, jak i mężczyźni uzyskali w Zaangażowaniu. Można założyć, że wyniki były tak niskie, ponieważ badana populacja składała się głównie z młodych ludzi, zatem i związki były młodzieńcze, jeszcze niesformalizowane, dlatego być może większą rolę odgrywają bliskość psychofizyczna i uniesienia miłosne (emocjonalne, psychologiczne i fizyczne) niż decyzje o związku i jego losach. Spostrzeżenie to pozostaje w zgodzie ze stwierdzeniem Sternberga [9], że składniki te nie muszą występować zawsze razem, zwłaszcza Decyzja i Zaangażowanie; poza tym podobnie wyglądały wyniki innych badań, w których odnotowano, że Zaangażowanie jest wyższe w przypadku „poważniejszych” związków, jak na przykład małżeństwo [15].

Przyglądając się „miłosnemu profilowi” obojga płci i posługując się terminologią Sternberga [6–10], można stwierdzić, że u mężczyzn występuje Miłość Romantyczna (*Romantic Love*; przewaga Intymności i Namietności), podczas gdy u kobiet — Lubienie (*Liking*; przewaga Intymności); oczywiście to pewne uproszczenie, ponieważ oryginalna koncepcja zakłada konfigurację obecności/nieobecności danego składnika, a nie względną przewagę któregoś z nich.

Wyniki badań w tej oraz poprzedniej pracy [17] wykazują, że kobiety przeważnie silniej niż mężczyźni przeżywają to, co jest związane z miłością, być może dlatego, że mają tendencję do silniejszego przeżywania uczuć w ogóle [11–14]; zjawisko to może być przedmiotem dalszych badań.

Tabela 1. Porównanie natężenia składników przeżywanej miłości przez kobiety i mężczyzn

Składnik miłości	Kobiety		Mężczyźni		Istotność	
	Średnia	SD	Średnia	SD	<i>U</i>	<i>p</i>
Intymność	49,945	7,210	47,209	7,666	25686,5	0,00002
Namietność	47,847	7,541	47,194	8,602	30927,5	NS
Zaangażowanie	45,596	8,571	43,114	8,930	27357,0	0,001

SD (*standard deviation*) — odchylenie standardowe; NS — nieistotne statystycznie

Wnioski

1. Wyniki badań wykazały zależne od płci istotne różnice w natężeniu składników miłości.
2. Kobiety istotnie silniej niż mężczyźni przeżywają Intymność i Zaangażowanie.
3. W populacji mężczyzn dominuje na równi Intymność i Namiętność.

Piśmiennictwo

1. Maslow A.H. Toward a psychology of being. Van Nostrand, Princeton, Nowy Jork 1962.
2. Lee J.A. The colors of love: an exploration of the ways of loving. New Press, Don Mills 1973.
3. Hazan C., Shaver P.R. Attachment as an organizational framework for research on close relationships. *Psychological Inquiry* 1994; 5: 1–22.
4. Hatfield E. Passionate and companionate love. W: Sternberg R.J., Barnes M.L. (red.). *The psychology of love*. Yale University Press, New Haven, CT 1988; 191–217.
5. Davis K.E. Near and dear: friendship and love compared. *Psychology Today* 1985; 19: 22–30.
6. Sternberg R.J. A triangular theory of love. *Psychological Review* 1986; 93 (2): 119–135.
7. Sternberg R.J. *The triangle of love: Intimacy, Passion, Commitment*. Basic Book, New York 1988a.
8. Sternberg R.J. Triangulating love. W: Sternberg R.J., Barnes M.L. (red.). *The psychology of love*. Yale University Press, New Haven, CT 1988b; 119–138.
9. Sternberg R.J. Construct validation of a triangular love scale. *European Journal of Social Psychology* 1997; 27: 313–335.
10. Sternberg R.J. *Cupid's arrow: the course of love through time*. Cambridge University Press 1998.
11. Wojciszke B. *Psychologia miłości*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 1994.
12. Wojciszke B. *Psychologia miłości*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2000.
13. Wojciszke B. *Psychologia miłości*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2003.
14. Wojciszke B. *Psychologia miłości*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2009.
15. Acker M., Davis M.H. Intimacy, passion and commitment in adult romantic relationships: a test of the triangular theory of love. *Journal of Social and Personal Relationships* 1992; 9: 21–50.
16. StatSoft Polska. *Statistica PL*. Kraków 2007.
17. Tsirigotis K., Gruszczyński W., Tsirigotis-Wołoszczak M. Płciowe (rodzajowe) zróżnicowanie typów przeżywanej miłości. *Seksuologia Polska* 2010; 1: 26–29.